

Sygn. akt II K 915/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 09 października 2018 roku

Sąd Rejonowy w Goleniowie w Wydziale II Karnym w składzie:

Przewodniczący: SSR Magdalena Żmijewska

Protokolant: Justyna Romańczuk

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu : 22 lutego 2018r, 12 kwietnia 2018r, 17 lipca 2018r, 25 września 2018r sprawy:

J. P., syna R. i W. z domu P. ur. (...) w G., karanego

oskarżonego o to, że:

I. w dniu 04 lipca 2017r na terenie Zakładu Karnego w G. przy ul. (...) znieważył funkcjonariusza służby więziennej M. S. (1), podczas i w związku z wykonywaniem przez niego obowiązków służbowych w ten sposób, że używał w stosunku do niego słów powszechnie uznanych za obelżywe

tj. o czyn z art. 226 § 1 k.k.

II. w dniu 04 lipca 2017r na terenie Zakładu Karnego w G. przy ul. (...) groził M. S. (1) pozbawieniem życia, co wzbudziło u niego uzasadnioną obawę, iż groźba ta może zostać spełniona przy czym czynu tego dopuścił się będąc uprzednio skazanym wyrokiem Sądu Rejonowego w (...) sygn akt III K 525/05 za czyn z art. 197 par 1 k.k. w zw z art. 200 par 1 k.k. w zw z art. 11 par 2 k.k. w zw z art. 64 par 2 k.k. na karę 15 lat pozbawienia wolności, którą odbywa od 01 lutego 2005r a zakończy 29 stycznia 2020r **tj o czyn z art. 190§1k.k. w zw z art. 64§1k.k.**

I. uznaje oskarżonego J. P. za winnego popełnienia zarzuconego mu czynu opisanego w pkt I części wstępnej wyroku kwalifikowanego z art. 226 § 1 k.k. i za ten czyn na podstawie art. 226 § 1 k.k. wymierza mu karę 3 (trzech) miesięcy pozbawienia wolności

II. uznaje oskarżonego J. P. za winnego tego, popełnienia zarzucanego mu czynu opisanego w pkt II części wstępnej wyroku, kwalifikowanego z art. 190§1k.k. zw z art. 64§1k.k. i za ten czyn na podstawie art. 190§1 k.k. wymierza mu karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności

III. na podstawie art. 85 §1 i § 2 k.k. w zw z art. 86 § 1 k.k. wymierzone oskarżonemu w pkt I i II części dyspozytywnej wyroku kary pozbawienia wolności łączy i jako łączną wymierza mu karę 7 (siedmiu) pozbawienia wolności

IV. na podstawie art. 618§ 1 pkt 11 k.p.k. oraz § 17 ust 1 pkt 1 i ust 2 pkt 3 w zw z § 20 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu przyznaje adw. P. Z. od Skarbu Państwa kwotę 826,56zł (osiemset dwadzieścia sześć złotych pięćdziesiąt sześć groszy) w tym kwotę 154,56zł (sto pięćdziesiąt cztery złote pięćdziesiąt sześć groszy) tytułem podatku VAT.

V. na podstawie art 624 k.p.k. oraz art. 17 ust 1 ustawy o opłatach w sprawach karnych zwalnia oskarżonego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych w tym od uiszczenia opłaty

Sygn akt II K 915/17

UZASADNIENIE

Oskarżony J. P. przebywa w Zakładzie Karnym od (...). Za popełnienie czynów kwalifikowanych z art. 197§1 k.k., 197§2k.k. 200k.k., dokonanych w warunkach recydywy została mu wymierzona kara 15 lat pozbawienia wolności.

Zachowanie oskarżonego podczas wykonywania kary zostało ocenione jako naganne. J. P. był wielokrotnie karany dyscyplinarnie m.in. za odmowę przyjmowania posiłków, agresję werbalną wobec osadzonych oraz funkcjonariuszy, udział w bójce, zakłócanie panującego ładu i porządku w jednostce. Tłumacząc swoje zachowanie oskarżony zasłaniał się chorobą psychiczną.

Przebywając w Zakładzie Karnym J. P. od początku nie zgadzał się z potrzebą umieszczenia go w oddziale dla skazanych z niepsychotycznymi zaburzeniami psychicznymi lub upośledzonych umysłowo. Do systemu terapeutycznego został skierowany decyzją komisji penitencjarnej w(...) z uwagi na stwierdzone zaburzenia preferencji seksualnych. Przebywając na oddziale terapeutycznym w Zakładzie Karnym w R. oskarżony podejmował działania aby zostać z niego przetransportowanym. Podejmował liczne protesty głodowe celem wymuszenia korzystnej dla siebie decyzji. Administrację Zakładu oskarżał o szykanowanie i prześladowanie. Tego rodzaju zachowania prezentował też w Zakładzie Karnym w G. i Areszcie Śledczym w S.. Podejmowane przez oskarżonego protesty głodowe stały się utrwalonym sposobem wymuszania na administracji Zakładu Karnego zrealizowania konkretnych żądań czy decyzji.

Podczas pobytu w Zakładzie Karnym czy Areszcie Śledczym J. P. nie był przez nikogo odwiedzany. Jego rodzice nie żyją a dwoje rodzeństwa nie utrzymuje z nim kontaktu.

Dowód : opinie z Zakładu Karnego k. 121, k. 231

W dniu 04 lipca 2017r oskarżony został przywieziony z Aresztu Śledczego w S. (gdzie przebywał po kolejnym proteście głodowym) do Zakładu Karnego w G. gdzie miał zostać umieszczony w celi nr (...) – wybranej przy ustaleniu m.in. że współosadzony jest niepalący i brak jest informacji o konflikcie. Sam oskarżony nie zgadzał się z decyzją o jego powrocie do Zakładu Karnego w G., gdzie wcześniej przebywając na oddziale terapeutycznym zawsze rozpoczął protest głodowy pozostając w przekonaniu, iż jest tam podtruwany.

Oskarżony po godz. 14.30 przyniósł pod celę (...) pościel oraz torbę. Pomimo działań podejmowanych przez wychowawcę M. S. (2), a także psychologa T. Ż. i innych funkcjonariuszy twierdził, że nie wejdzie do celi bo tam ma wroga. Oczekując na osadzenie chodził po korytarzu, wchodził do pomieszczenia wychowawcy powtarzając, że nie wejdzie do przydzielonej mu celi. Widząc, że nie wpływa to na zmianę decyzji co do miejsca jego osadzenia, niezadowolony z celi w której miał zostać osadzony oskarżony zwrócił się do wychowawcy M. S. (1) słowami wulgarnymi a następnie zagroził mu pozbawieniem życia mówiąc „ty kurwo, cwelu pierdolony, pisowcu jebany, ruo jebana, zajebię cię idź ty w mordę wyjebany cwelu”.

Postawa oskarżonego – agresja słowna w stosunku do funkcjonariusza - spowodowała, iż ostatecznie został on wprowadzony do celi przy udziale funkcjonariuszy Zakładu Karnego, którzy zostali wezwani celem przeprowadzenia tej czynności.

Dowód : zeznania M. S. (1) k. 15, 138

zeznania T. Ż. k. 12, 138v

zeznania S. W. k. 8-9, 138

zeznania K. M. k. 16, 139

zapis obrazu z kamery monitoringu C IV KAM 2 04.07.2017 DVD 1/3 k. 267

Oskarżony **J. P.** urodził się (...) w G.. Oskarżony jest kawalerem, dzieci nie posiada. Ma wykształcenie (...) Był on uprzednio wielokrotnie karany sądownie. Wyrokiem Sądu Rejonowego w (...) wydanym w dniu 14.02.2006r w

sprawie o sygn akt III K 525/05 została mu wymierzona kara łączna 15 lat pozbawienia wolności za popełnienie czynów kwalifikowanych z art. 200k.k, 197§2k.k., 197§1k.k., którą to karę oskarżony obecnie odbywa.

Badający oskarżonego na etapie postępowania przygotowawczego biegli psychiatrzy zgodnie wskazali, iż nie stwierdzają u J. P. choroby psychicznej w sensie psychozy ani upośledzenia umysłowego. Stwierdzają cechy osobowości nieprawidłowej i uzależnienie od alkoholu. Ma on właściwą orientację w zakresie obowiązujących norm i zasad życia społecznego. Przebył on psychozę urojeniową i aktualnie nie ujawnia jakościowych zaburzeń myślenia. W chwili czynu był on zdolny do rozumienia jego znaczenia i pokierowania swym postępowaniem.

Dowód : oświadczenie oskarżonego k. 26

Karta karna k. 20-21, 27-29, 109-110, 273

Dane osobo poznawcze k. 83

Opinia z Zakładu Karnego k. 121, 213

Opinia sądowo-psychiatryczna k. 58-59, 248-249

Słuchany na etapie postępowania przygotowawczego oskarżony nie przyznał się do popełnienia zarzucanych mu czynów. (k. 26, 81-82). Wyjaśniając wskazał na przyczyny swojego konfliktu z funkcjonariuszami oraz na istniejący konflikt z innymi osadzonymi. Słuchany przed sądem również nie przyznał się do popełnienia zarzucanych mu czynów wskazując okoliczności jak uprzednio. Przyznał jednak, iż podczas zdarzenia był zdenerwowany i mógł w nerwach coś powiedzieć ale nie pamięta.

Podczas odtwarzania zapisu z kamery monitoringu k. 267 oskarżony ponownie wyjaśnił, iż nie był agresywny, nie krzyczał. Przyznał, że nie chciał wejść do celi bo tam miał wroga. Mówił o tym i wychowawcy i psychologowi ale to nic nie dało.

Dowód : wyjaśnienia oskarżonego k. 26, 81-82, 137v, 284v-285

Analiza wyjaśnień złożonych przez oskarżonego wskazuje, iż choć nie przyznaje się on do popełnienia zarzucanych mu czynów to jednak potwierdza, że we wskazanym dniu nie chciał wejść do wyznaczonej mu celi, czekał na korytarzu, chodził do wychowawcy, mówił mu że do celi nie wejdzie. Przyznaje też że był zdenerwowany i mógł w nerwach coś powiedzieć.

Pokrzywdzony M. S. (1) wskazując okoliczności zdarzenia podał, iż do wypowiedzenia wulgarnych słów i gróźb doszło podczas przeprowadzania procedury osadzania w celi. Złożone przez niego zeznania znajdują potwierdzenie w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym tj zeznaniach świadków : psychologa T. Ż., funkcjonariusza S. W., a także wychowawcy K. M..

Zeznania te są wzajemnie zgodne. Okoliczności przez nich wskazane znajdują potwierdzenie w zapisie z kamery monitoringu. Widać jak oskarżony rozmawia z wychowawcą, psychologiem i innymi funkcjonariuszami, jak chodzi po korytarzu, w tym wchodzi do pokoju wychowawcy by – jak sam przyznał - po raz kolejny poinformować go, że nie wejdzie do wyznaczonej mu celi. Kamera nie rejestrowała dźwięku jednak fakt, że ostatecznie koniecznością stało się wprowadzenie oskarżonego do celi przy udziale innych funkcjonariuszy wskazuje, że rzeczywiście nie chciał on wejść do celi nr (...), a wypowiedziane przez niego słowa nie dawały gwarancji, że po otwarciu celi sam wejdzie do niej spokojnie.

Wobec powyższego sąd za wiarygodne przyjął zarówno zeznania złożone przez pokrzywdzonego jak i pozostałych przesłuchanych w sprawie świadków.

Za wiarygodne zarówno w zakresie ich autentyczności jak i zawartej w nich treści sąd przyjął zebrane w sprawie dowody z dokumentów.

J. P. stanął pod zarzutem popełnienia czynu kwalifikowanego z art. 226§1k.k. Przedmiotem czynności wykonawczej typu czynu zabronionego określonego w art. 226 § 1 k.k. jest znieważenie funkcjonariusza publicznego lub osoby do pomocy mu przybranej.

Przez zniewagę należy rozumieć takie zachowanie, które według zdeterminowanych kulturowo i powszechnie przyjętych ocen, stanowi wyraz pogardy dla drugiego człowieka lub organu stanowiącego w art. 226 § 1 przedmiot bezpośredniego działania.

Zniewagi można dopuścić się słowem, gestem, pismem, rysunkiem. O tym, czy dana wypowiedź ma charakter zniewagi, decydują kryteria obiektywne, a nie odczucia znieważającego i znieważonego. Jeżeli dana wypowiedź obiektywnie nie zawiera treści znieważającej (o tym może decydować w pewnym stopniu zwyczaj i regionalne obyczaje), a jedynie jako taką odczuł ją adresat wypowiedzi, to brak jest naturalnie przestępności czynu.

Przedmiotem czynności wykonawczej typu czynu zabronionego określonego w art. 226 § 1 jest funkcjonariusz publiczny lub osoba do pomocy mu przybrana

Przestępstwo określone w art. 226 § 1 i 3 charakteryzuje się umyślnością w formie zamiaru bezpośredniego. Wynika to jednoznacznie z określenia znamienia czynności wykonawczej "znieważa" lub "poniża".

Zgodnie z treścią art. 115§13pkt 7 k.k. funkcjonariusz Służby Więziennej jest funkcjonariuszem państwowym.

W rozpoznawanej sprawie, jak wynika to z wiarygodnych zeznań pokrzywdzonego oraz świadków, oskarżony wyzywał funkcjonariusza służby więziennej słowami powszechnie uznanymi za obelżywe tj „ty kurwo, cwelu pierdolony, pisowcu jebany, ruo jebana, zajebię cię idź ty w mordę wyjebany cwelu”. Słowa te były kierowane pod adresem funkcjonariusza w chwili gdy wypełniał on swoje obowiązki służbowe związane z decyzją co do celi w której miał zostać umieszczony oskarżony jak i samym umieszczeniem po przewiezieniu z Aresztu Śledczego. Słowa te kierowane do funkcjonariusza padły więc podczas i w związku z wykonywaniem przez niego obowiązków - tym samym oskarżony wypełnił swym zachowaniem znamiona czynu z art. 226 § 1 k.k.

Wobec powyższego sąd uznał oskarżonego J. P. za winnego tego, że w dniu w dniu 04 lipca 2017r na terenie Zakładu Karnego w G. przy ul. (...) znieważał funkcjonariusza służby więziennej M. S. (1), podczas i w związku z wykonywaniem przez niego obowiązków służbowych w ten sposób, że używał w stosunku do niego słów powszechnie uznanych za obelżywe

Kolejny czyn o popełnienie którego został oskarżony J. P. został zakwalifikowany z art. 190§1k.k. Zachowanie realizujące znamiona przestępstwa określonego w art. 190 § 1 k.k. polega na groźeniu innej osobie popełnieniem przestępstwa na jej szkodę lub szkodę osoby jej najbliższej.

Groźba jest oddziaływaniem na psychikę drugiej osoby przez przedstawienie zagrożonemu zła, które go spotka ze strony grożącego albo innej osoby, na której zachowanie grożący ma wpływ. Najczęściej zło to ma spotkać zagrożonego w wypadku niepoddania się woli grożącego. Możliwa jest jednak groźba, której celem nie jest podporządkowanie woli zagrożonego woli sprawcy, lecz jedynie wywołanie u sprawcy stanu obawy przed spełnieniem groźby.

W tej sprawie mieliśmy do czynienia z pierwszym opisanym rodzajem groźby. Działając w ten sposób oskarżony chciał wymóc na wychowawcy zmianę decyzji co do celi w której ma zostać umieszczony.

Rodzaj i forma kierowanych gróźb zostały wskazane przez pokrzywdzonego i przesłuchanych świadków. Oskarżony groził M. S. (1) pozbawieniem życia, co oznacza, że groził popełnieniem – jak tego wymaga przepis art. 190 § 1 k.k. – przestępstwa.

W sprawie ustalić należało, czy wymienione groźby wzbudziły u pokrzywdzonego obawę, że zostaną spełnione, a obawa ta była uzasadniona. Przepis określony w art. 190 § 1 należy bowiem do kategorii przestępstw materialnych. Do dokonania tego przestępstwa konieczne jest wystąpienie skutku w postaci wzbudzenia w zagrożonym uzasadnionej obawy, że groźba będzie spełniona. Tym samym pokrzywdzony musi potraktować groźbę poważnie i uważać jej spełnienie za prawdopodobne przy czym nie jest wymagane obiektywne niebezpieczeństwo realizacji groźby.

Powstała w umyśle pokrzywdzonego subiektywna obawa i jego przekonanie o prawdopodobieństwie realizacji groźby muszą być natomiast uzasadnione, to znaczy, że zarówno okoliczności, w jakich groźba została wyrażona, jak i osoba grożącego robią wrażenie, iż groźba wyrażona została na serio i daje podstawy do uzasadnionej obawy.

Okoliczności ustalone w sprawie wskazują, iż oskarżony nie tylko poważnym głosem, wypowiadał groźby ale i przy tej okazji był wulgarny. Przy wypowiadaniu groźb nie obawiał się tego, że mogą usłyszeć je osoby trzecie (inni funkcjonariusze). W tej sytuacji obawa pokrzywdzonego, że kierowane pod jego adresem groźby mogą zostać spełnione była w pełni uzasadniona. Za zasadnością tych lęków przemawia też to, że pokrzywdzony miał świadomość, iż oskarżony był uprzedni karany za przestępstwa popełnione z użyciem przemocy.

Wobec powyższego swym zachowaniem oskarżony wypełnił znamiona czynu kwalifikowanego z art. 190§1k.k.

Zebrane w sprawie dowody wskazały, iż zarzucanego mu czynu oskarżony dopuścił się w warunkach recydywy opisanych w art. 64§1k.k. Przepis ten stanowi bowiem, że jeżeli sprawca skazany za przestępstwo umyślne na karę pozbawienia wolności popełnia w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej 6 miesięcy kary umyślne przestępstwo podobne do przestępstwa, za które był już skazany, sąd może wymierzyć karę przewidzianą za przypisane sprawcy przestępstwo w wysokości do górnej granicy ustawowego zagrożenia zwiększonego o połowę.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w (...) wydanym w dniu 14.02.2006r w sprawie o sygn akt III K 525/05 oskarżonemu została wymierzona kara łączna 15 lat pozbawienia wolności za popełnienie czynów kwalifikowanych z art. 200k.k., 197§2k.k., 197§1k.k., którą to karę oskarżony odbywa od lutego 2005r.

Opisane powyżej zachowania oskarżonego były działaniem bezprawnym w sprawie nie zaistniały bowiem okoliczności wyłączające bezprawność opisanego czynu.

Mając na uwadze rodzaj naruszonego działaniem oskarżonego dobra, którym z mocy art. 226§1k.k. jest swoboda podejmowania decyzji przez funkcjonariusza, a także wolność funkcjonariusza od zachowań innych osób zmuszających ich do określonych działań, a z mocy art. 190 § 1 k.k. wolność od strachu i prawo do spokojnej egzystencji. Biorąc też pod uwagę motywację jaka kierowała działaniem oskarżonego, który w ten sposób dążył do spełnienia własnych żądań Sąd uznał, iż zachowanie oskarżonego cechowała wyższa od znikomej społeczna szkodliwość.

W sprawie nie zaistniały, przewidziane w kodeksie karnym, okoliczności wyłączające winę oskarżonego. W tej sytuacji zasadnym stało się przyjęcie, iż oskarżony w pełni świadomie zachował się w sposób niezgodny z przewidzianą w art. 226 § 1 k.k. i art. 190§1k.k. normą prawną.

Wymierzając oskarżonemu karę za popełnione przez niego przestępstwo Sąd działał – zgodnie z dyspozycją zawartą w art. 53 § 1 k.k. - według swojego uznania, w granicach przewidzianych przez ustawę, bacząc, by jej dolegliwość nie przekraczała stopnia winy, uwzględniając przy tym stopień społecznej szkodliwości czynu oraz biorąc pod uwagę cele zapobiegawcze i wychowawcze, które ma osiągnąć w stosunku do skazanego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

Zgodnie z treścią art. 226§1k.k., za opisane w nim przestępstwo ustawodawca przewidział karę : grzywny, ograniczenia wolności, pozbawienia wolności do roku. Czyn kwalifikowany z art. 190§1k.k zagrożony jest natomiast karą grzywny, karą ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do 2 lat

Mając na uwadze to, że do całego zdarzenia doszło w Zakładzie Karnym gdzie oskarżony odbywał karę (a gdzie poprzez swoje zachowanie powinien wskazywać, że przestrzega porządku prawnego, obowiązujących przepisów i zasad). Uwzględniając również to, że doszło do niego na skutek działania samego oskarżonego, który pouczony o zasadach obowiązujących w Zakładzie Karnym, nie zastosował się do nich, świadomie je łamiąc. Mając też na uwadze, że oskarżony był uprzednio karany sędownie, za nie znajdujące uzasadnienia sąd uznał zarówno umorzenie postępowania jak i wymierzenie kary rodzajowo najłagodniejszej tj. grzywny lub ograniczenia wolności.

Mając natomiast na względzie w szczególności cel wychowawczy za właściwe sąd przyjął wymierzenie oskarżonemu

- za czyn kwalifikowany z art. 226§1k.k. - kary 3 (trzech) miesięcy pozbawienia wolności

- za czyn kwalifikowany z art. 190§1k.k. – kary 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności

Działając w oparciu o treść art. 85 i 86 1k.k. Sąd orzeczone wobec oskarżonego w pkt I - II części dyspozytywnej wyroku kary pozbawienia wolności połączył i jako łączną wymierzył – przy zastosowaniu zasady częściowej absorpcji - karę 7 (siedmiu) miesięcy pozbawienia wolności.

Sąd miał na uwadze, iż przy stosowaniu zasady pełnej absorpcji należy pamiętać, że zastosowanie tej zasady jest rozstrzygnięciem skrajnym, które może być stosowane wyjątkowo i wymaga wnikliwego umotywowania w uzasadnieniu wyroku (tak SN w wyr. z 2 XII 1975 r., Rw 628/75, OSNKW 1976, nr 2, poz. 33). W szczególności zasada absorpcji przy wymierzaniu kary łącznej może być zastosowana, gdy pomiędzy poszczególnymi przestępstwami zachodzi bliski związek przedmiotowy i podmiotowy, a przesłanka prognostyczna pozwala na stwierdzenie, że kara łączna w wysokości najwyższej z wymierzonych kar jednostkowych jest wystarczającą oceną zachowania się sprawcy (tak SN w Gdańsku w wyr. z 3 I 1997 r., II Aka 321/96, Orz. Prok. i Pr. 1997, nr 7-8). Z reguły bowiem popelnienie dwóch lub więcej przestępstw jest czynnikiem prognostycznym przemawiającym za orzekaniem kary łącznej surowszej od wynikającej z dyrektywy absorpcji (tak wyr. SA w Warszawie z 12 VII 2000 r., II Aka 171/00, OSA 2001, nr 1).

Za odstąpieniem od stosowania zasady pełnej absorpcji przemawiała w tym przypadku przesłanka prognostyczna.

W opinii sądu ten rodzaj kary i w tym wymiarze jest adekwatny do stopnia winy i społecznej szkodliwości popelnionego przez niego czynu. Kara w tej formie będzie też wystarczająco dolegliwą aby spełnić stawiane jej cele z zakresu prewencji indywidualnej.

Działając na podstawie art. 618 § 1 pkt 11 k.p.k. oraz § 17 ust 1 pkt 3 w zw z § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata urzędu Sąd przyznał adw. P. Z. od Skarbu Państwa kwotę 826,56zł (osiemset dwadzieścia sześć złotych pięćdziesiąt sześć groszy) w tym kwotę 154,56zł (sto pięćdziesiąt cztery złote pięćdziesiąt sześć groszy) tytułem podatku VAT.

Na podstawie art 624 k.p.k. oraz art. 17 ust 1 ustawy o opłatach w sprawach karnych sąd zwolnił oskarżonego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych w tym od uiszczenia opłaty ustalając iż wobec jego sytuacji majątkowej i możliwości zarobkowych byłoby to zbyt uciążliwe.